

Murade rökkanaler – Lagstiftning

Först av allt: **Anvisningar** är **inte** bindande, föreskrifter är det. Så här säger miljöministeriet:

“Föreskrifterna i byggbestämmelsesamlingen är förpliktande. Anvisningarna är däremot inte förpliktande, utan även andra lösningar än de som föreslås i dem kan användas, om de uppfyller de krav som ställs på byggande.”

Ifråga om reparationer inskränks också bestämmelsernas tillämpning:

“I fråga om ändringar och reparationer i byggnader skall föreskrifterna, om inte något annat uttryckligen bestäms i dem, tillämpas endast i den mån som åtgärdens art och omfattning samt en eventuell ändring i användningen av byggnaden eller en del av den kräver det.”

I vårt fall (murad liten rökkanal) gäller främst E3 som finns i flera varianter:

E3 (1988) Små rökkanaler , anvisningar

E3 (2007) Små skorsternas konstruktion och brandsäkerhet

Om vi först ser på E3(2007) ifråga om “vertikal riktning”, dvs. hur rakt pipan måste muras så heter det:

“2.4 Vertikal riktning

Skorstens avvikelse från vertikal riktning får inte äventyra brandsäkerheten eller skorstenens funktion.”

Märk väl att det utmärkt väl går att avvika från vertikal riktning (rakt upp) – om man bara ser till att brandsäkerhet och funktion är OK. I samma punkt ges en **anvisning**:

“Anvisning

Skorstenar byggs så vertikala som möjligt. Skorstens genomföringar i andra konstruktioner konstrueras och realiseras så att värmerörelserna i skorstenen och dess olika delar kan ske fritt. När särskilda skäl så kräver kan skorstenen avvika från vertikal riktning. Om avvikelserna överstiger 30 grader utreds de byggtkniska lösningarna för skorstenen, dess funktion och sotning. ...”

Motsvarande ställe i E3 (1988) Små rökkanaler , anvisningar säger:

“Med undantag av den del som bildas av förbindelsekanalen görs rökkanalen så vertikal som möjligt. När särskilda skäl så kräver får avvikelserna från vertikalriktningen vara högst 30 grader, om det garanteras att risk inte föreligger för att kanalen spricker eller till kanalen gränsande byggnadsdelar går sönder till följd av värmeutvidgning eller excentrisk belastning eller av annan orsak. Krökningarna i kanalen avrundas för att rökvirvlar skall kunna undvikas och rensningen underlättas.”

Det här betyder alltså att man riktigt bra kan mura snett ! Bara om avvikelserna är mera än 30 grader så måste lösningen utredas tekniskt. Det tycks finnas en massa felaktiga föreställningar om den här frågan.

Ifråga om höjden så säger anvisningen (som inte är bindande) att rökkanalen skall sluta minst 80 cm över taket. Samtidigt säger anvisningen att det är ändamålsenligt att placera rökkanalen så nära takåsen som möjligt (så den inte behöver göras så hög). Och det kan man ju hålla med om.

Man kan använda en mängd olika murbruk men i de delar där

rökgastemperaturen kan överstiga +350 grader bör man använda ett elastiskt bruk såsom lerbruk.

Och så till frågan om skilda rökanaler för varje eldstad. Det är absolut **inte** något krav ! Anvisningarna säger bara att:

“Eldstaden ansluts i allmänhet till en egen, separat rökanal.”

Men också att:

“Två eldstäder som befinner sig i samma bostads-lägenhet eller ekonomibyggnad och som förbränner samma bränsle kan anslutas till samma rökanal. Rökkanalen dimensioneras då för samtidig användning av båda eldstäderna och båda eldstäderna utrustas med ett separat spjäll.”

Det är alltså klart och tydligt utsagt i E3 (2007) att man kan ansluta flera eldstäder till samma rökanal.

Skyddsavstånd till byggnadsdelar är viktiga att beakta vid planeringen i ett tidigt skede och så här säger anvisningarna:

“Byggnadsdelar

tillverkade i andra material än av klass A1 placeras på minst 100 mm avstånd från skorstenens ytteryta. På mellanbjälklagets eller vindsbjälklagets genomgångsställen samt på anslutningsstället i väggen läggs ett värmeisolerande lager som är minst 100 mm tjockt i ett lämpligt byggmaterial i klass A1. För en murad skorsten i tegel kan skyddsavståndet från de andra byggnadsdelarna betraktas som tillräckligt då skorstensväggen har en tjocklek på minst 230 mm.”

Så träkonstruktioner måste finnas på minst 10 cm avstånd. Vid genomgången i mellantaket läggs minst 10 cm bergull eller liknande. Eller så murar man skorstenen med 23 cm tjocka väggar vid genomgången (full tegellängd).

Framför sotluckorna lämnas enligt anvisningarna minst 60 cm fritt utrymme.

“Ett utrymme på minst 0,6 m lämnas framför rensluckorna. Rensluckan placeras cirka 0,1 m högre än botten av kanalen. Rensluckorna har vanligtvis en storlek på 0,13 X 0,13 m², dock med hänsyn till hur sotningen av skorstenen görs.”

Enligt min personliga mening så är det bäst att använda fyrkantiga sotluckor som är lika breda som rökkanalen. Det är lättare att ta ut sotet då. Och så kan man gärna planera sotluckarna så att man lätt kommer åt dem och helst i utrymmen som inte är så känsliga för sot.

E3 (1988) Små rökkanaler , anvisningar anger ungefär samma saker men mycket mer detaljerat. Nu är ju inte dessa bindande men det kan vara bra att följa dem för annars så måste man slåss med myndigheterna och bevisa att de egna funderingarna faktiskt uppfyller de bindande föreskrifterna (som är väldigt allmänna). Men det är helt möjligt att ha egna konstruktioner som uppfyller föreskrifternas krav.

Så långt den första läsningen av anvisningarna. I morgon diskuterar vi rent praktiskt hur vi skall mura.